

Arbetsmarknadsdepartementet

Vår referens:

2023-161/Karolina Löf

Er referens/dnr:

A2023/00943

2023-11-01

Remissvar

Genomförande av minimilönedirektivet (SOU 2023:36)

Svenskt Näringsliv ber att få avge följande remissyttrande.

Övergripande synpunkter

Svenskt Näringsliv tillstyrker utredningens förslag.

Svenskt Näringsliv anser att direktivet är ogiltigt och att det därmed inte föreligger någon skyldighet för Sverige att genomföra direktivet. Svenskt Näringsliv delar emellertid utredningens bedömning att den svenska arbetsmarknadsmodellen i sig uppfyller direktivets övergripande syfte och ger det skydd för arbetstagare och dess organisationer som direktivet eventuellt föreskriver.

Om minimilönedirektivets giltighet

Minimilönedirektivet reglerar frågor om lön och föreningsrätt och är genom art 153.5 i fördraget om den Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) undantagna från EUs lagstiftningsbehörighet på det socialpolitiska området.

Ett av direktivets syften är att främja kollektivavtalsförhandlingar om löner. Art 4 i direktivet – som innehåller de enda materiella bestämmelser som träffar Sverige och andra länder utan lagstadgad minimilön – reglerar särskilt främjandet av kollektivavtalsförhandlingar och skydd för arbetstagare och arbetstagarorganisationer i samband med sådana förhandlingar. För det fall EU skulle anses ha behörighet att anta direktivet borde det i vart fall antagits med stöd av art 153.1f FEUF om företräddande och kollektivt tillvaratagande av arbetstagarnas och arbetsgivarnas intressen. För att direktiv ska kunna antas med art 153.1f som grund krävs enligt art 153.2 FEUF enhälligt beslut, vilket inte var fallet vid antagandet av minimilönedirektivet.

Svenskt Näringslivs bedömning är att direktivet är ogiltig och välkomnar att Sverige intervenerat till stöd för Danmarks ogiltighetstalan mot direktivet.

Om minimilönedirektivets innehåll

Svenskt Näringsliv delar utredningens tolkning att direktivet inte innehåller några individuella rättigheter eller skyldigheter. Ytterst är det emellertid EU-domstolen som tolkar direktivet. Det går inte att utesluta att direktivets innehåll utvecklas och preciseras genom domstolens praxis. Svenskt Näringsliv utgår ifrån att regeringen fortsatt bevakar och är berett att intervensera i eventuella mål som anhängiggörs i EU-domstolen angående tolkningen av direktivet.

Svenskt Näringsliv delar även utredningens bedömning att direktivets övergripande syfte uppfylls genom den svenska lönebildningsmodellen och det utfall som modellen resulterar i. När det gäller direktivets syfte att främja kollektivavtalsförhandlingar om löner, som utvecklas genom art 4, vill Svenskt Näringsliv särskilt framhålla följande.

En förutsättning för välfungerande kollektivavtalsförhandlingar är att parterna har ett stort avtalsutrymme att förhandla inom. Ett stort förhandlingsutrymme möjliggör byten av olika arbets- och anställningsvillkor och resulterar i välavvägda kollektivavtalslösningar som tillvaratar såväl arbetstagarnas som arbetsgivarnas intressen. Tvingande lagstiftning om arbetstagares minimirättigheter begränsar parternas förhandlingsutrymme och leder till försämrade förutsättningar för välfungerande kollektivavtalsförhandlingar.

Om parternas inflytande i förhandlingarna och utredningen

Svenskt Näringsliv har uppskattat regeringens nära samarbete med parterna under förhandlingarna om direktivet och i utredningen. En viktig förutsättning för detta samarbete var att företrädare från parterna förordnades som experter. Svenskt Näringsliv ser framemot ett sådant fortsatt nära samarbete om direktivet och övriga pågående och kommande initiativ från EU på det socialpolitiska området.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Mattias Dahl